

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS NARIŲ
LAUROS MARTINAITYTĖS, ANDRIAUS PUKSO IR ANDRIAUS VAIŠNIO**

**VERTINIMO IŠVADA
DĖL TAURAGĖS RINKIMŲ APYGARDOS NR. 34 RINKIMŲ KOMISIJOS
2020 M. SPALIO 28 D. SPRENDIMO NR. 16 PRIEDO**

2021 m. birželio 30 d. Nr. 3-91 (1.2)
Vilnius

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija gavo Tauragės apygardos Nr. 34 rinkimų komisijos (toliau – Tauragės ARK) 2020 m. spalio 28 d. sprendimo Nr. 16 priedą – Papirkimų tyrimo grupės išvadą „Dėl laikraščio „Tauragės kurjeris“ neatlygintino platinimo Nr. 1“ (toliau – Tyrimo grupės išvada). Papirkimų tyrimo grupės išvadoje konstatuojama, kad „*Nėra pakankamo teisinio pagrindo pripažinti, kad dalinant nemokamai laikraščio „Tauragės kurjeris“ egzempliorius 2020 m. spalio 20 d. Nr. 82 leidinį Tauragėje galimai galėjo būti pažeistos Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalies nuostatos*“.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 3 dalimi ir Rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2017 m. vasario 23 d. sprendimu Nr. Sp-47 „Dėl Rinkėjų galimų papirkimo atvejų tyrimo ir vertinimo tvarkos aprašo ir Metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 40 ir 41 punktais, teikiama išvada dėl Tauragės ARK Papirkimų tyrimo grupės išvados „Dėl laikraščio „Tauragės kurjeris“ neatlygintino platinimo Nr. 1“.

1. Tyrimo objektas

1.1. Tyrimas atliktas pagal 2020 m. spalio 21 d. gautą pranešimą (reg. Nr. 1-4932(7.9)). Pranešime pateikta informacija: „*Šiandien, spalio 20 dieną, antradienį „Tauragės kurjerio“ pirmame ir trečiame puslapiuose pasirodė tekstas „Liberalų kandidatas į Seimą – asmeninis Arūno Pukelio šeimos fotografas“. Tekste kriminalinis autoritetas Švinius pasakoja apie, jo teigimu, artimus ryšius su R. Vaitkumi ir teigia, kad kitą kandidatą D. Petrošį yra matęs vos vieną kartą gyvenime. Šeštadienį pasirodys mano epizodas Youtubo kanale, kuriame bus kalbama apie Arūno Pukelio praeitį. Jame pasidalinsiu vaizdais, kaip buvęs Tauragės meras Robertas Piečia ir „Tauragės kurjerio“ vadovas Renaldas Malychas lankosi Švinius sodyboje. „Tauragės kurjerį“ leidžianti bendrovė UAB „Tauragės kurjeris“ formaliai priklauso R. Piečios sūnui Martynui Piečiai. Realiai ją toliau valdo tarybos narys R. Piečia. Redakcija įsikūrusi D. Petrošiaus patalpose. Pats D. Petrošius jau nukentėjo dėl ryšių su Šviniumi, kai buvo siūlomas Teisingumo ministru. Būtent dėl šių ryšių jam šių pareigų užimti nepavyko. Taip pat akivaizdūs jo tėvo Prano Petrošiaus ryšiai su A. Pukeliu. Laikraščio tekstas nepažymėtas kaip politinė reklama, nors akivaizdžiai juo siekiama apjuodinti Šviniui nepalankų kandidatą – pavadinime nurodomas tik*

vienas kandidatas, jo nuotrauka greta Šviniaus, pats A. Pukelis labai detaliai pasakoja, kaip ji gerai pažįsta ir kaip šis kažkada fotografavo jo balių. Niekur nenurodomos jokios kitos sąsajos, kurias išvardinau. Nėra aišku, kodėl įprastai mokamas laikraštis su šiuo tekstu pirmame puslapyje pašto dėžutėse atsiranda nemokamai, kas prisiima papildomas išlaidas tiek leidybos, tiek platinimo. Taip pat norėčiau paprašyti vertinimo, ar tai nėra rinkėjų papirkinėjimas dovanojant jiems laikraštį, už kurį kiti (pvz. prenumeratoriai) turi susimokėti“. Prie pranešimo pridėtas 2020 m. spalio 20 d. laikraščio „Tauragės kurjeris“ numeris PDF formatu bei nuotrauka, kurioje užfiksuotos pašto dėžutės su laikraščiu „Tauragės kurjeris“.

1.2. 2020 m. spalio 25 d. gautas pranešimas (reg. Nr. 1-5065(7.9), kuriame nurodoma: „Laikraštis „Tauragės kurjeris“ 2020 m. spalio 20 d. išplatino tikrovės neatitinkantį vedamąjį straipsnį su asmenį kompromituojančia antrašte „Liberalų kandidatas į Seimą – asmeninis A. Pukelio šeimos fotografas“ taip pažeisdami LR Seimo rinkimų įstatymo 52 straipsnio 1 dalį. Įstatymas numato, kad kompromituojančią medžiagą visuomenės informavimo priemonė vėliausiai gali skelbti: visuomenės informavimo priemonėje, kuri leidžiama daugiau kaip tris kartus per savaitę, likus 5 dienoms iki rinkimų, kitose visuomenės informavimo priemonėse – 10 dienų iki rinkimų. Laikraštis „Tauragės kurjeris“ yra leidžiamas 2 kartus per savaitę, todėl pagal įstatymo nuostatas, toks straipsnis galėjo būti paskelbtas vėliausiai spalio 15 d. t. y. 10 dienų iki rinkimų, tačiau visuomenės informavimo priemonė šio termino nesilaikė, todėl konstatuotina, kad buvo šiurkščiai pažeista LR Seimo rinkimų įstatymo 52 straipsnio 1 dalis. Visuomenės informavimo priemonės straipsnyje buvo pateikta tikrovės neatitinkanti informacija, kad kandidatas Romualdas Vaitkus neva yra asmeninis A. Pukelio šeimos fotografas, tačiau nėra pateikta jokių įrodymų, kurie patvirtintų tokios antraštės formuluotės tikrovę. Faktas, kad kandidatas, dirbdamas pagal verslo liudijimą kaip fizinis asmuo yra suteikęs paslaugą klientui, negali būti siejamas su jokia asmeniniu ryšiu, tai yra paslaugos teikėjo ir paslaugos gavėjo santykis. Tokia straipsnio formuluotė pasirinkta specialiai, suprantant ir tyčia siekiant dirbtinai sukurti kandidato asmeninį ryšį su visuomenėje ir nusikalstamame pasaulyje žinomu prieštaringos reputacijos žmogumi, o tai neabejotinai stipriai kenkia kandidato reputacijai, žeidžia jo garbę ir orumą, todėl tai pripažįstama kaip kompromituojanti medžiaga, kuria siekiama paveikti rinkėjus, kad šie nebalsuotų už konkretų kandidatą, ir kurioje pranešama kandidatą negatyviai apibūdinanti žinia (52 straipsnio 2 dalis). <...> Nors prieštaringos reputacijos asmuo A. Pukelis ir tvirtina, kad nepažįsta kandidato į Seimo narius Dariaus Petrošiaus, tačiau apie jo ryšius su šia asmenybe buvo viešai aptarinėjama dar 2016 m., kai buvo teikiama Dariaus Petrošiaus kandidatūra į Teisingumo ministrus. <...> Kandidatas į Seimo narius Darius Petrošius yra tiesiogiai susijęs su laikraščiu „Tauragės kurjeris“. <...> Nei laikraščio „Tauragės kurjeris“ straipsnyje apie kandidatus, nei kur kitur toks ryšys nėra deklaruojamas. <...> Nuosekliai aiškinant Lietuvos Respublikoje galiojančius teisės

aktus, politinė kandidato antireklama ir skleidžiama kompromituojanti informacija apie kandidatą taip pat yra uždrausta skleisti pirmame periodinio leidinio puslapyje. Neabejotina, kad visuomenės informavimo priemonė tokias nuostatas puikiai žinojo, tačiau jų tyčia nepaisė, nes siekė, kad kuo daugiau rinkėjų balsuotų prieš kandidatą į Seimo narius Romualdą Vaitkų. <...> Nors ir buvo išspausdinta atsakomoji kandidato nuomonė apie spalio 20 d. laikraščio „Tauragės kurjeris“ straipsnyje, tačiau tai nebuvo padaryta lygiavertiškai, atsakomoji nuomonė išspausdinta antrajame laikraščio puslapyje, nors kompromituojanti žinia ir kandidato nuotrauka buvo paskelbta pirmajame leidinio puslapyje. Beje, laikraščio anonsas, kuriame puikiai matosi kompromituojanti žinia buvo paskelbtas socialiniuose tinkluose, o atsakomoji kandidato nuomonė nebuvo. <...> Laikraštis „Tauragės kurjeris“, antradienį, spalio 20 d., buvo platinamas neatlygintinai, taip siekiant, kad kandidatą kompromituojanti žinia pasiektų kuo didesnę žmonių skaičių, norint suklaidinti kuo didesnę rinkėjų skaičių, taip siekiant paveikti rinkėjus, kad šie nebalsuotų už Romualdą Vaitkų. <...> Neatlygintinas laikraščio „Tauragės kurjeris“ platinimas, kuriame skelbiama pagal įstatymą neleidžiama Romualdą Vaitkų kompromituojanti informacija yra netiesioginis rinkėjų balsų pirkimas, kai neatlygintinai platinama dovana rinkėjai skatinami balsuoti prieš Romualdą Vaitkų“.

2. Atlikto tyrimo procedūrų vertinimas

2.1. Tauragės ARK Papirkimų tyrimo grupė sudaryta nepažeidžiant Aprašo 16 punkto reikalavimų.

2.2. Tyrimas atliktas laikantis Aprašo 24 punkte nustatytų terminų.

2.3. Tauragės ARK Papirkimų tyrimų grupė kreipėsi į Tauragės apskrities vyriausiąją policijos komisariatą (toliau – Tauragės AVPK) dėl įvykio aplinkybių ištyrimo.

3. Tyrimo metu nustatytos sprendimui priimti reikšmingos faktinės aplinkybės

3.1. 2020 m. balandžio 10 d. prasidėjo 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinė kampanija. Darius Petrošius Vyriausiosios rinkimų komisijos nario 2020 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S183 registruotas Lietuvos socialdemokratų partijos kandidatu Tauragės rinkimų apygardoje Nr. 34. Romualdas Vaitkus Vyriausiosios rinkimų komisijos nario 2020 m. rugsėjo 11 d. sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S377 registruotas Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio kandidatu Tauragės rinkimų apygardoje Nr. 34.

3.2. 2020 m. spalio 22 d. Tauragės ARK gavo Tauragės AVPK surinktą tyrimo medžiagą. Tauragės AVPK apklaustas liudytojas R. M. nurodė, kad „2020 m. spalio 20 d. <...> savo pašto dėžutėje <...> radau „Tauragės kurjerio“ 2020 m. spalio 19 d. išleistą laikraštį. Aš neužsisakiau „Tauragės kurjerio“ laikraščio. Aš šio laikraščio neprenumeruoju. Aš tai vertinu, kaip reklaminę rinkimų metu naudojamą agitacinę priemonę. Šis laikraštis nebuvo pažymėtas kaip rinkiminė agitacinė priemonė. Manau, kad šiuo nemokamu laikraščiu mano pašto dėžutėje siekiama paveikti

mano nuomonę renkantis už ką balsuoti. Ankščiau bent kartą į metus esu gavęs nemokamai „Tauragės kurjerio“ laikraštį, kurį rasdavau savo pašto dėžutėje“.

Liudytojas A. J. nurodė, kad „Radau 2020 m. spalio 20 d. „Tauragės kurjerio“ laikraštį, Aš šio laikraščio nepirkau, jo neprenumeruoju. Šis laikraštis man buvo įdėtas, nors aš už jį nemokėjau. Aš ankščiau „Tauragės kurjerio“ laikraščio nemokamai nesu gavusi. Šio laikraščio viršutiniame puslapyje buvo straipsnis apie kandidatą į Seimą Romualdą Vaitkų ir Arūno Pukelio ryšius. Kadangi šis laikraštis išdalintas nemokamai rinkimų metu ir jame straipsnis apie kandidatą į Seimo narius, todėl vertinu kaip agitacinę priemonę paveikti rinkėją“.

Liudytojas K. U. nurodė, kad „2020 m. spalio 20 d. apie 8.00 val. savo pašto dėžutėje <...> radau „Tauragės kurjerio“ 2020-10-20 išleistą laikraštį. Aš neužsisakiau „Tauragės kurjerio“ laikraščio. Aš šio laikraščio neprenumeruoju. Aš mačiau, ir kaimynų pašto dėžutėse įdėtą šitą laikraštį. Nežinau, ar kiti gyventojai užsisako šitą laikraštį, tačiau jis buvo įdėtas ir tiems butams, kuriuose niekas negyvena. Man šis laikraštis buvo paliktas nemokamai. „Tauragės kurjerio“ pirmame puslapyje buvo įdėtos kandidato į Seimo narius Romualdo Vaitkaus ir Arūno Pukelio nuotraukos, straipsnis buvo apie jų ryšius. Šis laikraštis mokamas - tiražinis, man jis įdėtas nemokamai, ant jo nebuvo užrašo, kad tai agitacinis leidinys. Aš nepriklausau jokiai politinei partijai. Aš tai vertinu, kaip reklaminę rinkimų metu naudojamą agitacinę priemonę. Rinkimų metu toks nemokamas laikraščio dalinimas yra rinkiminės kampanijos dalis, siekiant paveikti rinkėjų nuomonę renkantis už ką balsuoti. Nepamenu, kad kada ankščiau būčiau gavęs nemokamai „Tauragės kurjerio“ laikraštį į pašto dėžutę“.

Liudytojas R. S. nurodė „Gyvenu Tauragėje <...>. Tame pačiame name gyvena mano brolis ir pusseserė, jie turi savo atskiras pašto dėžutes. Man yra žinoma, kad tiek mano brolis, tiek mano pusseserė prenumeruojasi „Tauragės kurjerį“. Aš „Tauragės kurjerio“ laikraščio užsisakiusi nesu ir man niekada jo į mano pašto dėžutę nepristatydavo. <...> 2020-10-20 <...> radau savo pašto dėžutėje „Tauragės kurjerio“ laikraštį, kurio aš nebuvau užsisakiusi“.

Liudytojas R. B. nurodė „2020 m. spalio 20 d. 07:48 val. eidama į darbą savo daugiabučio namo laiptinėje pamačiau, kad pašto dėžutėse, kurių mūsų laiptinėje yra 9 - ios yra įdėti „Tauragės kurjerio“ laikraščiai. Aš „Tauragės kurjeris“ laikraščio neprenumeruoju. Mane toks vaizdas sujaudino, labai sunerimau, patyriau stresą, aktyviai dalyvauju politinėje veikloje <...> ir palaikau Romualdą Vaitkų Seimo rinkimuose. Mūsų laiptinė yra koduojama trimis skaitmenimis. <...> Kadangi šis laikraštis išdalintas nemokamai rinkimų metu ir jame straipsnis apie kandidatą į Seimo narius, todėl jį vertinu kaip agitacinę priemonę paveikti rinkėją“.

Liudytojas L. B. nurodė „2020-10-22 man paskambino draugė <...> ir manęs paklausė, ar aš neprenumeruoju laikraščio „Tauragės kurjeris“, aš jai pasakiau, kad tokio laikraščio nesu užsakiusi, tuomet draugė paprašė patikrinti pašto dėžutę <...>. Patikrinusi savo pašto dėžutę joje

radau „Tauragės kurjerio“ laikraštį, kurio aš nebuvo užsakiusi. <...> Kadangi šis laikraštis išdalintas nemokamai rinkimų metu ir jame yra straipsnis apie kandidatą į Seimo narius, todėl jį vertinu kaip agitacinę priemonę paveikti rinkėją. Kas tą laikraštį įdėjo į mano pašto dėžutę, aš nemačiau“.

3.3. Tyrimo metu Tauragės ARK Papirkimų tyrimo grupė kreipėsi į UAB „TRIO LT“, kuri teikia UAB „Tauragės kurjeris“ leidinio pristatymo paslaugas. 2020 m. spalio 23 d. gautas UAB „TRIO LT“ atsakymas, kuriame nurodoma, kad *„Lenkijos spaustuvės išrašomi krovinių važtaraščiai reikalingi kroviniui gabenti, Įmonė neturi prievolės šių dokumentų saugoti“*, taip pat pateikti leidinio užsakymų lapai, pagal kuriuos nustatyta, kad 2020 m. rugsėjo 18 d. (penktadienio) laikraščio tiražas 4 500 vnt., 2020 m. rugsėjo 22 d. (antradienio) laikraščio tiražas 3 900 vnt., 2020 m. rugsėjo 25 d. (penktadienio) laikraščio tiražas 4 500 vnt., 2020 m. rugsėjo 29 d. (antradienio) laikraščio tiražas 3 900 vnt., 2020 m. spalio 2 d. (penktadienio) laikraščio tiražas 4 500 vnt., 2020 m. spalio 6 d. (antradienio) laikraščio tiražas 3 900 vnt., 2020 m. spalio 9 d. (penktadienio) laikraščio tiražas 4 500 vnt., 2020 m. spalio 13 d. (antradienio) laikraščio tiražas 3 900 vnt., 2020 m. spalio 16 d. (penktadienio) laikraščio tiražas 4 500 vnt., 2020 m. spalio 20 d. (antradienio) laikraščio tiražas 3 900 vnt.

3.4. Tyrimo metu klausimai buvo pateikti ir įmonei „Polska Press sp. z. o. Oddzial Poligrafia“, kuri teikia spausdinimo paslaugas UAB „Tauragės kurjeris“, tačiau „Polska Press sp. z. o. Oddzial Poligrafia“ atsisakė pateikti duomenis apie UAB „Tauragės kurjeris“ užsakymus bei nurodė, kad ši informacija konfidenciali, tad turėtų būti tiesiogiai kreipiamasi į UAB „Tauragės kurjeris“.

3.5. 2020 m. spalio 24 d. Tauragės ARK Papirkimų tyrimo grupė kreipėsi į UAB „Tauragės kurjeris“. 2020 m. spalio 26 d. gautas atsakymas iš UAB „Tauragės kurjeris“, kuriame nurodoma *„UAB „Tauragės kurjeris“ leidžianti laikraštį „Tauragės kurjeris“ per jūsų nurodytą laikotarpį nuo 2020 m. rugsėjo 17 d. iki 2020 m. spalio 22 d. nespausdino ir neplatino papildomo tiražo, nei tas, kuris nurodytas laikraščio metrikoje. Kokie asmenys ir kur platino laikraštį „Tauragės kurjeris“, bendrovė duomenų neturi. Galima tik numanyti, kad laikraščio redakciją yra bandoma įpainioti į dviejų politinių partijų rinkiminę kovą. Laikraštį „Tauragės kurjeris“ galima įsigyti beveik visuose prekybos centruose ir mažesnėse parduotuvėse. Kas ir kada perka mūsų leidžiamą laikraštį, informacijos neturime“*. Prie atsakymo pridėti užsakymų lapai spaustuvei ir spaustuvės išrašytos sąskaitos faktūros už minėtą laikotarpį. Pagal pateiktas sąskaitas faktūras nustatyta, kad redakcijos užsakymų leidinių Nr. 72 – Nr. 83 svoriai svyravo nuo 89 kg iki 189 kg. Skundžiamo 2020 m. spalio 20 d. leidinio Nr. 82 svoris buvo 89 kg.

3.6. Tauragės ARK Papirkimų tyrimo grupė susisiekė su UAB „Tauragės kurjeris“ nurodytais platintojais / išnešiotojais bei juos apklausė. Liudytojas D. J. nurodė, kad: *„Dirba*

laikraščio „Tauragės kurjeris“ išnešiotą – platintoja. <...> Redakcija konkrečiai nurodo prenumeratorių adresą, pavardes, nešioja vienodą leidinio kiekį – 108 plus 10 (jeigu laikraštis sušlaptų). Spalio 20 d. buvo išnešiotas toks pats kiekis. Redakcija atsiskaito, užpildant atsiskaitymo lapą, pervesdama uždarbį per banką. Išnešioja laikraštį nuo 5 val. iki 10.30 val., nešioja Tauragės centre (senamiestyje). Spalio 20 d., nešiodama laikraščius, pastebėjo daugiabučiuose ant palangės padėtus laikraščius. Kartais būna, kad laikraštis įdedamas į kitą dėžutę, tačiau greitai pasitaisoma ir prenumeratą gauna ir pristato į reikiamą vietą“.

Liudytojas A. J. nurodė, kad: „Išnešioja prenumeratą kiekvieną mėnesį pagal laikraščio „Tauragės kurjeris“ redakcijos duotus adresus ir pavardes. Aptarnauja Butkelių k., Tauragės Dvaro g. ir MSV. Išnešioja pastovų 168 laikraščio kiekį. <...> Spalio 19 d. gavo išnešioti vienodą kiekį, t. y. 168 laikraščius. Pašto dėžutėse nematė daugiau įdėtų laikraščio „Tauragės kurjeris“ egzempliorių“.

Liudytojas E. M. nurodė, kad: „Dirba laikraščio „Tauragės kurjeris“ išnešiotą – platintoja. <...> apklausia žmones, ar jie nori prenumeruoti laikraštį, tuomet atneša laikraštį. <...> Iki rinkimų, kaip ir visada, gavo apie 270 leidinių“.

Liudytojas P. B. nurodė, kad: „Išnešioja apie 400 leidinių. <...> Antradienį nešiojant laikraštį nepastebėjo, kad būtų atnešta ir jau padėta kitose dėžutėse laikraščių. Likusi neišnešiota laikraščio dalis tikriausiai išnešiojama po prekybos vietas“.

3.7. Tyrimo metu taip pat pateiktas paklausimas laikraštyje „Tauragės kurjeris“ publikuoto straipsnio „Liberalų kandidatas į Seimą – asmeninis Arūno Pukelio fotografas“ autoriui. 2020 m. spalio 26 d. gautas atsakymas, kuriame nurodoma: „Vieši pranešimai apie galimas kandidato Romualdo Vaitkaus sąsajas su Arūnu Pukeliu pasirodė socialinio tinklo „Facebook“ Dariaus Petrošiaus paskyroje 2020 m. spalio 15–ąją, 17.50 val. Darius Petrošius pasidalino nuotrauka, kurioje teigiama: FNTT laidojimo namuose lankėsi ne veltui: aptikta „Juodoji buhalterija“. Nuotrauką lydėjo D. Petrošiaus prierašas <...>. Po šiuo pasidalinimu yra 121 komentaras, kuriuose yra ir paties Romualdo Vaitkaus atsakymas <...> Vienas iš komentatorių <...> kandidatui Romualdai Vaitkui pateikė klausimą: ar nesate fotografas Švinių ir jo šeimos? Klausimų apie sąsajas pateikė ir kiti komentatoriai, tačiau vėliau kai kurie komentarai buvo ištrinti. <...> Įrašus pastebėjau spalio 15-osios vakare, naršydama socialiniame tinkle. Tai yra atskiros straipsnio tema. Straipsnis bus publikuojamas, kai kandidatai oficialiai pateiks išlaidas už pirmąjį ir antrąjį rinkimų turus. Jie turi pateikti išlaidas, kuriomis disponavo patys ir atsiskaitymo su juos rėmusiais ir už savo lėšas rinkiminę kampaniją apmokėjusiais fiziniais asmenimis dokumentus. Tai yra perfrazuota A. Pukelio citata, turint omenyje, kad asmeninis fotografas nepriklauso konkrečiam asmeniui, tačiau paslaugos užsakovas naudojasi tik vieno paslaugos tiekėjo paslaugomis, o paslaugos teikėjas įgyvendina asmenines fotosesijas ar įamžina asmenines šventes ir tai daro ne vieną kartą“.

3.8. Tauragės ARK Papirkimų tyrimo grupės nustatyta: „*Tauragės miesto gyventojams 2020 m. spalio 20 d. politinės kampanijos metu buvo sudarytos sąlygos nemokamai gauti „Tauragės kurjeris“ laikraščio egzempliorius. Papirkimų grupė nenustatė, kad 2020 m. spalio 20 d. laikraštis „Tauragės kurjeris“ būtų išleistas padidintu, neįprastu tiražu (3900 egz.). Laikraštį „Tauragės kurjeris“ spausdino Lenkijos įmonė „Polska Press Z. o. o., o logistikos paslaugą suteikė UAB „Trio LT“. Pateiktuose užsakymuose bei sąskaitose faktūrose, pateikta įprastinė informacija, kuri nesikeitė nuo 2020 m. rugsėjo 17 d. iki 2020 m. spalio 22 d. Papirkimų grupė papildomai patikrino Viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų duomenų bazę, siekdama patikrinti laikraščio „Tauragės kurjeris“ deklaruojamų tiražų skaičių ankstesniu laikotarpiu. Paimti laikotarpiai nuo 2018 m. II pusmečio iki 2020 m. I pusmečio. Nustatyta, kad ankstesni laikraščio tiražai buvo netgi didesni, nei kad šiuo metu įmonė UAB „Tauragės kurjeris“ užsako. Papirkimų grupė negavo iš redakcijos duomenų apie prenumeruojamą kiekį, todėl negali tiksliai įvardinti išnešiojamo leidinių kiekio ir gali remtis tik paštinių nurodytais duomenimis. Iš kurių nustatyta, kad išnešiojama apie 956 leidinius. <...> Papirkimų grupė nenustatė, kad „Tauragės kurjeris“ tiražas būtų buvęs padidintas redakcijos iniciatyva, taip pat nėra įrodymų, kad laikraštį dalijo kandidatai ar kuri nors partija“.*

3.9. 2021 m. kovo 22 d. VRK išsiuntė paklausimą (reg. Nr. 2-285(7.9) UAB „Tauragės kurjeris“. 2021 m. kovo 25 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-532(7.9), kuriame nurodoma: „*Informuojame, kad 2020 m. spalio 28 dieną laikraštis „Tauragės kurjeris“ leidžiamas ir platinamas nebuvo. Laikraštis „Tauragės kurjeris“ leidžiamas du kartus per savaitę – antradieniais ir penktadieniais“.*

3.10. 2021 m. kovo 25 d. VRK išsiuntė papildomą paklausimą (reg. Nr. 2-302(7.9) UAB „Tauragės kurjeris“. 2021 m. balandžio 2 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-587(7.9) iš UAB „Tauragės kurjeris“, kuriame pateikiama informacija: „*Laikraštis „Tauragės kurjeris“ leidžiamas antradieniais (3900 egz.) ir penktadieniais (4500 egz.). VRK patikiname, kad bendrovė su mestais kaltinimais kategoriškai nesutinka ir pateikia dokumentus, kurie įrodo, kad jokio papildomo tiražo nebuvo, redakcija niekada ir jokiais būdais nedalyvavo rinkėjų papirkinėjime ir nepažeidė LR rinkimų įstatymo. <...> Pateiktos nuotraukos, kuriose matyti laikraštinėse iki pusės sukaišiotas laikraštis „Tauragės kurjeris“ ir šalia padėtas Socialdemokratų partijos kandidato reklaminis bukletas, tik dar kartą įrodo, kad šiais veiksmais bandyta mesti šešėlį redakcijos adresu. Paštinių niekuomet taip laikraščių neplatina, net reklaminiai leidiniai būna pilnai sukaišioti į pašto dėžutes. Redakcija negavo nė vieno atsiliepimo apie tai, kad gyventojai, neprenumeruojantys laikraščio, spalio 20 d. būtų gavę leidinį. Esame įsitikinę, kad laikraščiai, kurie demonstratyviai iki pusės sukaišioti laikraštinėse, gyventojų taip ir nepasiekė. Jie tiesiog po „fotosesijos“ buvo sunaikinti. Laikraštį „Tauragės kurjeris“ galima nusipirkti bet kuriame prekybos centre. Spalio 21*

d. asmeniškai pravažiavau visus prekybos taškus ir įsitikinau, kad PC, esančiuose šalia daugiabučių, tos dienos laikraščio prekyboje jau nebuvo. Kitas labai svarbus momentas yra tai, kad „Tauragės kurjeris“ prenumeruoja pustrečio tūkstančio skaitytojų, dar pusaštunto šimto atiduodama į prekybą. Likusi tiražo dalis paskirstoma įvairioms reikmėms – labdarai (bendradarbiaujame su maltiečiais, keletu kaimų bendruomenių, kur laikraštis dovanojamas socialiai pažeidžiamoms šeimoms, Tauragės ligoninės Akušerijos-ginekologijos skyriui kiekvieno gimusio vaikelio šeimai dovanojame laikraščio prenumeratą), dovanojame paštininkams, siunčiame bibliotekoms, reklamos užsakovams, monitoringo, viešųjų ryšių kompanijoms.

Pridedame laikraščio „Tauragės kurjeris“ tiražo paskirstymo lentelę ir sąskaitas faktūras. <...> Redakcijos naujienų portalo kurjeris.lt auditorija 2020 spalio mėn. pasiekė 120 tūkst. unikalių vartotojų per mėnesį, o socialinio tinklo Facebook paskyroje turėjome daugiau kaip 20 tūkst. sekėjų. Tad klausimas retorinis – kam, turint tokią auditoriją, spausdinti papildomą laikraščio tiražą? <...> 2020 m. spalio 20 d laikraščio „Tauragės kurjeris“ tiražas buvo 3900 egz. (paskirstymas pridedamas lentelėje). Mėnesio pabaigoje už laikraščio platinimą ir pardavimą yra išrašomos sąskaitos-faktūros (pridedame). Tikslūs 2020 m. spalio 20 d. laikraščio „Tauragės kurjeris“ išplatinimo kiekiai prenumeratoriams ir prenumeratorių skaičius taip pat pateikiami pridedamoje lentelėje. Kiek konkrečiai kiekvieno laikraščio numerio parduodama ir kiek nurašoma, redakcija apskaitos neveda. Neparduoti egzemplioriai lieka laikraštį parduodančiose įmonėse ir šios įmonės pačios sprendžia, ką daryti su likučiais. Už parduotus egzempliorius kiekvieno mėnesio pabaigoje įmonėms išrašomos sąskaitos-faktūros už bendrą tą mėnesį parduotą kiekį. Jūsų minimą dieną „Tauragės kurjerio“ redakcijos nepasiekė nė vienas pranešimas apie nemokamai dalijamus laikraščius. Redakcija gavo vienintelį pranešimą iš vieno daugiabučio Bažnyčioje gatvėje gyventojų, kad jo laiptinėje platinamų laikraščių nebuvo, o kitoje laiptinėje į dėžutes buvo prikišta laikraščių“.

4. Tyrimo metu atlikto teisinio vertinimo pagrįstumo vertinimas

4.1. Tauragės ARK Papirkimų tyrimo grupės protokoluose ir išvadose cituojamas teisinis reglamentavimas rodo, kad šios grupės nariai yra susipažinę su galiojančiu teisiniu reglamentavimu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Lietuvos Respublikos vyriausiajai rinkimų komisijai siūloma:

Konstatuoti, kad surinktų duomenų nepakanka nustatyti Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalies nuostatos pažeidimą.

Komisijos nariai

Laura Martinaitytė

Andrius Puksas

